

Täysistunto

Tiistai 15.10.2019 klo 13.59—16.11

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eurooppalaisen biologisen ja lääketieteellisen kuvantamisen tutkimusinfrastruktuurin oikeushenkilöydestä ja osittaisesta verovapaudesta Suomessa

Hallituksen esitys HE 48/2019 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.48 **Tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on erittäin merkittävä suomalaisen tieteen ja tutkimuksen asia. Suomesta on tulossa perusteilla olevan eurooppalaisen biologisen ja lääketieteellisen kuvantamisen tutkimusinfrastruktuurikonsortion sääntömääräinen kotipaikka. Eurooppalaisten tutkimusinfrastruktuurikonsortioiden perustamisesta päättää Euroopan komissio tutkimusinfrastruktuurikonsortioita koskevan asetuksen perusteella.

Euroopan komission päätös Euro-BioImagingin perustamisesta on odotettavissa loka—marraskuun vaihteessa. Suomessa tulee säätää lailla kansainvälisten organisaatioiden oikeushenkilöydestä ja verovapautuksista, ja tässä hallituksen esityksessä on kyse näiden kahden asian säätämisestä. Suomeen on aiemmin, vuonna 2015, perustettu ilmakehätieteiden alaan kuuluva tutkimusinfrastruktuurikonsortio. Euro-BioImaging ERICin johtokeskus sijoittuu Suomen lisäksi osin Italiaan ja Euroopan molekyylibiologian laboratorioon. Merkittävä osa johtokeskuksen toiminnoista ja keskuksen ylin johto sijoittuvat Suomeen.

Tämä kuvantamisen tutkimusinfrastruktuuri kokoaa siihen osallistuvien maiden kansalliset toimintayksiköt yhteen eurooppalaiseksi tutkimusinfrastruktuuriksi. Alkuvaiheessa tutkimusinfrastruktuurikonsortiossa tulee olemaan 15 jäsentä ja 1 tarkkailijajäsen, ja se on siten merkittävä yhteishanke, joka tehostaa tutkijoiden työtä, tutkimustiedon hallintaa ja tutkimusinfrastruktuurin käyttäjien pääsyä biologisen ja lääketieteellisen kuvantamisen teknologioihin, tietotaitoon ja koulutukseen. Biokuvantamisen teknologiat ovat Suomessa hyvin kysytty tutkimusteknologiakokonaisuus. Sitä tarvitsevat lähes kaikki bio- ja lääketieteiden alan toimijat. Euro-BioImagingin jäsenyys tukee myös kansallisten kuvantamispalveluiden ja -osaamisen kehittämistä nykyistä laajemmin ja laadukkaammin.

Johtokeskustoimintojen lisäksi Suomeen sijoittuu yksi infrastruktuurin toimintayksiköistä, kehittyneen valomikroskopian moniyksikköinen keskus, jonka muodostavat yhdes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2019 vp

sä Turun yliopiston, Åbo Akademin, Helsingin yliopiston ja Oulun yliopiston merkittävimmät kuvantamisyksiköt.

Tämä hallituksen esitys tukee eurooppalaisen tutkimusalueen kehitystä, kansallisen tutkimusinfrastruktuuripolitiikan ja terveysalan tutkimus- ja innovaatiostrategian tavoitteita. Lisäksi se tukee korkeakoulujen visiotyössä ja hallitusohjelmassa asetettua tavoitetta vahvistaa suomalaisen tutkimus- ja tiedeyhteisön kansainvälistä kilpailukykyä ja vetovoimaa panostamalla tutkimusympäristöihin ja tutkimusinfrastruktuureihin.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Sitten mennään puhujalistaan. — Edustaja Juvonen.

14.51 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministerille hallituksen esityksen avaamisesta. Tämä on iso paketti ja myös vaikeaselkoinen, mutta puhumme kuitenkin tutkimuksesta ja tieteestä, ja Suomi maana, tutkijana ja tieteentekijänä on kyllä etulinjassa. Meillä tehdään valtavasti hyvää tutkimustyötä niin lääketieteellisessä kuin myös biologisessa kuvantamisessa ja tutkimuksessa.

Kun tätä esitystä olen lukenut, niin todellakin näen, että tämä Euro-BioImaging ERIC:n sääntömääräinen kotipaikka tulee olemaan Suomessa. Tämä on hyvä asia, että me saamme tänne Suomeen osaamista ja samalla myös niitä innovaatioita ja jakamista.

Kysyisin teiltä, hyvä ministeri: Millaisia vaikutuksia tällä on esimerkiksi taloudellisesti ja muuten täällä Suomessa? Minkälainen tämä vaikutusasia olisi liittyen tähän lakiesitykseen?

14.53 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Todella vaikean kuuloinen asia, kun lukee pelkästään tämän hallituksen esityksen otsikon, mutta tässä on kyse siitä, että Suomessa ja Euroopassa yleisesti halutaan panostaa tutkimuksessa yhteistyöhön, korkealaatuiseen tutkimukseen ja siihen, että meillä on myös täällä Suomessa sellaisia ympäristöjä, joihin parhaat osaajat haluavat tulla tutkimaan.

Olen itse ymmärtänyt tämän merkityksen oikeastaan silloin, kun olen tavannut eri huippututkijoita. He toteavat, että sellainen tutkimusympäristö on mielenkiintoinen, jossa ovat maailman huiput tai jonne heitä on mahdollista saada tulemaan, kuten esimerkiksi tänne. Tämä pätee tietysti myös suomalaisiin tutkijoihin. Silloin he pysyvät paremmin Suomessa, jos täällä on sellaisia houkuttelevia ympäristöjä, joissa on mahdollisuus päästä tekemään huippututkimusta maailman parhaiden kanssa. Sen vuoksi tällainen tutkimusyhteistyö Euroopan laajuisesti on äärimmäisen kannatettavaa.

14.54 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ilahduin suunnattomasti, kun kuulin perussuomalaisten edustaja Juvosen puheenvuoron tässä suomalaisen huippututkimuksen puolesta, ja toivoisin todella, että sitten kun tässä salissa jatkossa käymme keskusteluja esimerkiksi ilmastonmuutoksesta tai vaikkapa tuulivoiman infraäänistä, haitoista, niin myös näissä keskusteluissa kaikki yhdessä nojaisimme tämän suomalaisen huippututkimuksen tutkimustuloksiin. [Arja Juvonen pyytää vastauspuheenvuoroa]

14.54 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Kiitokset arvoisalle ministerille asian esittelystä. Kuten täällä edustajakollegat ovat sanoneet, niin tämä vaikuttaa teknisesti monimutkaiselta asialta, mutta tämän perustan muodostavat tällä hetkellä kaksi Suomessa jo

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2019 vp

olemassa olevaa toimintayksikköä. Toinen on Meilahdessa oleva BioMag-niminen yksikkö, joka keskittyy magneettikenttien käyttöön. Niitä käytetään myös hoidollisessa mielessä, mutta käyttö on ennen kaikkea kuvantamista. Toinen on Turussa yliopistollisen sairaalan yhteydessä oleva PET-keskus, positroniemissiotomografiakeskus, joka on kansallinen keskus. Nämä ja sitten Oulussa oleva vastaava yksikkö muodostavat sen rungon, aivan kuten ministeri täällä totesi.

Se, että me olemme pystyneet Suomessa luomaan itse tällaista huippututkimusta, on edellytys sille, että me olemme pystyneet kansainvälisesti verkottumaan, ja sillä tavalla me saamme luotua tämmöisen verkoston, joka voi, niin kuin täällä on kerrottu, päämajansa sijoittaa Suomeen, mikä on erittäin merkittävää meille.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Haluaako Juvonen käyttää normaalipuheenvuoron?

14.55 Arja Juvonen ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Minä edustaja Kärnälle olisin vain kommentoinut, että kyllä, perussuomalaiset arvostavat äärettömästi muun muassa suomalaista syöpätutkimusta. Me olimme johtava maa muun muassa aikoinaan kohdunkaulan syövän ja HPV-viruksen yhteenkuuluvuuden löytämisessä, elikkä suomalaiset tutkijat löysivät sen, että muun muassa HPV-viruksella ja kohdunkaulan syövällä on yhteys, kuten myös nielusyöväet ja kaikki muutkin. Samoin syöpähoidot Suomessa ovat niin kehittyneitä ja hyviä, että me toivomme koko perussuomalaisten joukolla, että yhä useampi suomalainen saa avun, ja toki olemme valmiita jakamaan sitä osaamista myös maailmalle. On hienoa, että Suomi kiinnostaa näissä asioissa.

Siinä mielessä olemme erittäin samaa mieltä, mutta en ota nyt tähän tuulivoimaan millään tavalla kantaa vaan puhun nyt tästä terveydenhuoltosektorista ja siitä, että syöpä on meille kaikille yhteinen asia ja sen eteen taistelemme pontevasti eteenpäin. [Mikko Kärnä pyytää vastauspuheenvuoroa]

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Me käsittelemme nyt tässä tätä eurooppalaisen biologisen lääketieteellisen kuvantamisen tutkimusinfrastruktuuria, ja annan nyt ministerille vastauspuheenvuoron. Ministeri Kosonen, 3 minuuttia.

14.56 Tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen: Arvoisa puhemies! Tässä tuli kysymys kustannuksista. Vastaan siihen suoraan, eli tähän ei ole tulossa lisää kustannuksia sinänsä. Tämä on varsin kannattava hanke suomalaisittain, eli tämä jäsenmaksuista koostuva budjetti on jäsenmäärästä riippuen keskimäärin puolitoista miljoonaa euroa ensimmäisen viiden vuoden aikana, ja Suomen osuus jäsenmaksuilla kerättävästä budjetista on vuosittain keskimäärin 60 000 euroa, ja tällä tosiaan katetaan sitten nämä tämän keskuksen kustannukset. Sitten toki Suomen Akatemia on tähän myöntänyt rahoituksen ja sitoutunut rahoittamaan tätä kokonaisuutta ja valmistelutyötä, tämä oli jo vuosien 2015–2019 aikana. Nyt on todella merkittävä tilanne siltä osin, että saamme tämän vielä eurooppalaiseksi biologisen ja lääketieteellisen kuvantamisen sääntömääräiseksi kotipaikaksi, jolloin todella meidän asemamme vahvistuu, kuten tuossa edustaja Lindénkin totesi, ja voimme näitä verkostoja vieläkin paremmin käyttää hyväksi ja parantaa meidän omienkin tutkijoidemme mutta myös eurooppalaisten tutkijoiden osaamista ja voimme teknologioita myös kehittää eteenpäin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2019 vp

14.58 **Mikko Kärnä kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia ministerille tästä hyvästä vastauksesta. Näen, että tämä esitys on ensiarvoisen hyvä ja tärkeä suomalaisen huippututkimuksen kannalta ja Suomen tieteellisen maineen kannalta maailmalla. Tämä on erinomainen asia.

Arvoisa puhemies! Halusin vain tuossa omassa puheenvuorossani muistuttaa, että tiede on aina ollut kuin lepattava liekki pimeässä ja meidän täytyy, kaikkien vastuullisten päättäjien, nojata se päätöksentekomme ja ajattelumme tieteelliseen tietoon, oli sitten kyse mistä tahansa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sivistysvaliokuntaan.